

Data a metodika

K analýze vzdělanostní a věkové podobnosti snoubenců a stability manželství byly využity údaje o sňatcích a rozvodech z demografické statistiky za období 1993-2012. Srovnání věkové, vzdělanostní, národnostní a náboženské podobnosti partnerů žijících v manželství a v nesezdaných soužitích bylo vytvořeno na základě údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 za domácnosti tvořené jednou rodinou. Za nesezdané soužití je považováno soužití partnerů, kteří svůj vzájemný vztah ve sčítacím formuláři označili jako „druh, družka“ (v analýze je pak jako synonymum pro nesezdané soužití používáno i faktické manželství nebo kohabitance). Do analýzy nebyly zahrnuty domácnosti tvořené partnery stejného pohlaví.

Za homogamní svazky jsou považovány svazky, ve kterých oba partneři mají stejné znaky, v případě této analýzy pokud mají stejné vzdělání, jsou stejně staří a přihlásili se ke stejnému náboženskému vyznání nebo národnosti. Heterogamní svazky jsou pak ty, kde partneři mají odlišné charakteristiky. Za stejně staré snoubence a partnery jsou v analýze považováni snoubenci a partneři, jejichž věkový rozdíl je nula nebo jeden rok a tím pádem za páry se starším mužem nebo ženou ty, u kterých věkový rozdíl představoval minimálně dva roky.

V analýze vzdělanostní podobnosti jsou používány 4 vzdělanostní kategorie – vzdělání základní, střední bez maturity, střední s maturitou a vysokoškolské. Při využívání údajů ze sčítání byly do kategorie základní přiřazeny i osoby bez vzdělání a s neukončeným základním vzděláním, do kategorie střední s maturitou i nástavbové studium včetně pomaturitního studia a ke všem stupňům vysokoškolského vzdělání bylo připojeno i vyšší odborné vzdělání. Při analýze vzdělanostní podobnosti v sezdaných a nesezdaných soužitích z dat ze sčítání byly do analýzy zahrnuty jen osoby, které uvedly svojí současnou ekonomickou aktivitu, ale zároveň nestudovaly (včetně pracujících studentů), protože u studentů se dá očekávat, že jejich vzdělání ještě není ukončené. Do analýzy byly zařazeny jen sňatky a svazky, kde byl údaj o vzdělání uveden u obou snoubenců/partnerů.

Tabulka č. 1 Vývoj počtu sňatků v České republice v období 1993-2012

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
celkem sňatků	66 033	58 440	54 956	53 896	57 804	55 027	53 523	55 321	52 374	52 732
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
celkem sňatků	48 943	51 447	51 829	52 860	57 157	52 457	47 862	46 746	45 137	45 206
<i>z toho s údajem o vzdělání obou snoubenců</i>						51 648	46 486	43 407	41 281	41 434

Zdroj: ČSÚ (demografická statistika)

Tabulka č. 2 Hospodařící domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou v roce 2011

Typ hospodařící domácnosti	celkem	z toho s uvedenými údaji o:			
		věku obou partnerů	vzdělání obou partnerů ¹	náboženství obou partnerů	národnosti obou partnerů
manželské páry	1 857 997	1 857 928	1 760 686	977 757	1 425 006
faktické manželství	234 346	234 335	217 459	124 537	166 399

Zdroj: ČSÚ (SLDB 2011)

¹ páry, kde oba vyplnili údaj o ekonomické aktivitě a ani jeden z partnerů nebyl student